

Wykonanie ekspertyz na potrzeby uzupełniania stanu wiedzy dla przedmiotów ochrony w obszarach Natura 2000: Grodczyn i Homole koło Dusznik PLH020039, Dolina Dolnej Kwisy PLH020050, Muszkowicki Las Bukowy PLH020068, Ostoja Nietoperzy Gór Sowich PLH020071
WOA.261.28.2020

OPIS PRZEDMIOTU ZAMÓWIENIA

I. Opis przedmiotu zamówienia

1. Przedmiot zamówienia obejmuje wykonanie w latach 2021 - 2022 ekspertyz fitosocjologicznych na potrzeby uzupełniania stanu wiedzy dla przedmiotów ochrony w 4 obszarach Natura 2000 na Dolnym Śląsku w ramach realizacji projektu nr POIS.02.04.00-00-0191/16 pn. „Inwentaryzacja cennych siedlisk przyrodniczych kraju, gatunków występujących w ich obrębie oraz stworzenie Banku Danych o Zasobach Przyrodniczych”, w szczególności:
 - 1) sporządzenie harmonogramu prac terenowych;
 - 2) wykonanie w terenie inwentaryzacji przyrodniczej oraz/lub przeprowadzenie badań terenowych w celu dokonania oceny stanu ochrony przedmiotów ochrony obszarów Natura 2000 objętych ekspertyzą zgodnie z metodyką Państwowego Monitoringu Środowiska Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska, zwanego dalej „PMŚ GIOŚ”, w zakresie i na terenie wskazanym w zarządzeniach Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu w sprawie ustanowienia planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000;
 - 3) opracowanie dokumentacji:
 - a) raportu z prac terenowych z uwzględnieniem:
 - metodyki prowadzonych badań,
 - wskazania i opisanie lokalizacji płatów siedlisk przyrodniczych,
 - kart obserwacji siedlisk przyrodniczych,
 - podsumowania wyników prac terenowych;
 - b) Szablону dokumentacji uzupełnienia stanu wiedzy, zwanego dalej „Szablonem”, w zakresie przedmiotów ochrony objętych ekspertyzą z uwzględnieniem:
 - informacji o przedmiotach ochrony objętych ekspertyzą,

OPIS PRZEDMIOTU ZAMÓWIENIA

- oceny stanu ochrony przedmiotów ochrony – rzeczywistego i referencyjnego,
 - identyfikacji i opisu zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych, istniejących i potencjalnych,
 - ustalenia celów działań ochronnych,
 - ustalenia działań ochronnych, w tym monitoringu stanu i monitoringu realizacji celów działań ochronnych,
 - propozycji zmian Standardowego Formularza Danych, zwanego dalej „SDF”, wraz z uzasadnieniem – w zakresie przedmiotów ochrony objętych ekspertyzą,
 - wykorzystanej literatury;
- c) danych przestrzennych w postaci cyfrowych warstw informacyjnych (GIS);
- d) map tematycznych;
- e) dokumentacji fotograficznej dla każdego z przedmiotów ochrony objętych ekspertyzą.

2. Przedmiot zamówienia podzielony jest na 4 następujące zadania częściowe:

Zadanie	Obszar Natura 2000	Siedlisko	Zakres badań	Obszar badań
N1	Grodczyn i Homole koło Dusznik PLH020039	6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (<i>Arrhenatherion elatioris</i>)	Szczegółowa inwentaryzacja: inwentaryzacja płatów siedlisk w obszarze, głównie pod kątem rozgraniczenia od siebie płatów siedliska 6510 i 6520	Cały obszar Natura 2000
		6520 Górskie łąki konietlicowe użytkowane ekstensywnie (<i>Polygono-Trisetion</i>)		
N2	Muszkowicki Las Bukowy PLH020068	7220 Źródlika wapienne ze zbiorowiskami <i>Cratoneurion commutati</i>	Szczegółowa inwentaryzacja: wyszukiwanie nowych stanowisk, w szczególności rozpoznanie wszystkich stałych źródeł i wysięków wodnych pod kątem występowania wskaźnikowych gatunków roślin i wytrącania trawertynu (lub innych form martwicy wapiennej)	Cały obszar Natura 2000
N3	Ostoja Nietoperzy Gór Sowich PLH020071	3260 Nizinne i podgórskie rzeki ze zbiorowiskami włosieniczników (<i>Ranunculion fluitantis</i>)	Pełna inwentaryzacja i ocena stanu	Rzeki w granicach obszaru Natura 2000
		6430 Ziółorośla górskie (<i>Adenostylylion allariae</i>)	Pełna inwentaryzacja i ocena stanu	Nadleśnictwo Jugów, Obręb Jugów, Leśnictwo Przygórze, wydz.: 87-j; 87-i;

OPIS PRZEDMIOTU ZAMÓWIENIA

		i ziołorośla nadrzeczne (<i>Convolvuletalia sepium</i>)		Nadleśnictwo Wałbrzych, obręb Głuszycy, Leśnictwo Sowie Góry, część wydz.: 6-a, 6-h, Leśnictwo Jedlinka, część wydz.: 86-b; 90-a, Nadleśnictwo Bardo Śląskie, obręb Bardo Śląskie, Leśnictwo Grodziszczce, część wydz.: 21-c, 21-d, Dz. ew. nr 162, obr. Glinno, gm. Walim
		6520 Górskie łąki konietlicowe użytkowane ekstensywnie (<i>Polygono-Trisetion</i>)	Pełna inwentaryzacja i ocena stanu	Nadleśnictwo Jugów, Obręb Jugów, Leśnictwo Świerki, wydz.: 138-i; Nadleśnictwo Wałbrzych, Obręb Głuszycy, Leśnictwo Jedlinka, wydz.: 74-s;
		7140 Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z <i>Scheuchzerio-Caricetea</i>)	Pełna inwentaryzacja i ocena stanu	Nadleśnictwo Jugów, Obręb Jugów, Leśnictwo Świerki, wydz.: 129-a; 129-b;
		8220 Ściany skalne i urwiska krzemianowe ze zbiorowiskami z <i>Androsacion vandellii</i>	Pełna inwentaryzacja i ocena stanu	Nadleśnictwo Świdnica, Obręb Świdnica, Leśnictwo Żłoty Las, wydz.: 291-h; Nadleśnictwo Świdnica, Obręb Świdnica, Leśnictwo Zagórze, wydz.: 317-d; 317-g; 319-a; 319-d; 322-a; 335-a; 335-f; 335-b; 328-b; Nadleśnictwo Wałbrzych, Obręb Głuszycy, Leśnictwo Sowie Góry, wydz.: 32-d; 24-a; *Dz. ew. nr 87, 97, 91/67, 92 obr. Zagórze Śląskie, gm. Walim; Dz. ew. nr 19 obr. Walim, gm. Walim Dz. ew. nr 357 obr. Glinno, gm. Walim
		9180 Jaworzyny i lasy klonowo-lipowe na stokach i zboczach (<i>Tilio plathyphyllis-Acerion pseudoplatani</i>)	Pełna inwentaryzacja i ocena stanu	Nadleśnictwo Wałbrzych, Obręb Głuszycy, Leśnictwo Sowie Góry, wydz.: 63-f; 58-b; 63-j oraz część wydz. 6-h; Nadleśnictwo Wałbrzych, Obręb Głuszycy, Leśnictwo Jedlinka, część wydz.: 95-i, 95-c; Nadleśnictwo Bardo Śląskie, Obręb Bardo Śląskie, Leśnictwo Grodziszczce, wydz.: 11-m; Nadleśnictwo Świdnica, Obręb Świdnica, Leśnictwo Zagórze, wydz.: 305-c; 305-a; Dz. ew. nr 93 obr. Zagórze Śląskie, gm. Walim Nadleśnictwo Wałbrzych, Obręb Głuszycy, Leśnictwo Sowie Góry, wydz.: 53-h;
N4	Dolina Dolnej Kwisy PLH020050	3130 Brzegi lub osuszone dna zbiorników wodnych ze zbiorowiskami z <i>Littorelletea</i> , <i>Isoëto Nanojuncetea</i>	Pełna inwentaryzacja i ocena stanu	Dz. ew. nr 34/9, 34/10, 363/5, 343/6, 34/8 obr. Łozy, gm. Żagań

OPIS PRZEDMIOTU ZAMÓWIENIA

	3150 Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z <i>Nypheion, Potamion</i>	Pełna inwentaryzacja i ocena stanu	**Dz. ew. nr 26 i 315 obr. Przejęśław, gm. Osiecznica Dz. ew. nr 592/1 (fragment) obr. Parzyce, gm. Nowogrodziec Dz. ew. nr 755/1 obr. Zebrzydowa, gm. Nowogrodziec *Dz. ew. nr 1/4 (fragment) obr. Żeliszaw, gm. Małomice Nadleśnictwo Szprotawa, obręb Małomice wydzielienia 14-12-1-07-250A-b-00 (fragment)
	6430 Ziołorośla górskie (<i>Adenostylion alliariae</i>) i ziołorośla nadrzeczne (<i>Convolvuletalia sepium</i>)	Pełna inwentaryzacja i ocena stanu	Dz. ew. nr 454, 209 obr. Rudawica, gm. Żagań Nadleśnictwo Bolesławiec, obręb Kliczków, wydzielienia 13-03-3-02-80-k (fragment) Dz. ew. nr 383/5, 384/6, 385/13, 385/14 obr. Osieczów, gm. Osiecznica; Dz. ew. nr 40/14, 522/708 obr. Tomisław, gm. Osiecznica Nadleśnictwo Bolesławiec, obręb Bolesławiec fragment wydzielienia 13-03-1-07-339-n-00, Dz. ew. nr 693/4, 802/1, 857, 754/1, 755/1, 986, 164/3 obr. Zebrzydowa, gm. Nowogrodziec Nadleśnictwo Węglińiec, obręb Osiecznica fragment wydzielienia 13-29-2-09-522-c
	7150 Obniżenia na podłożu torfowym z roślinnością ze związku <i>Rhynchosporion</i>	Pełna inwentaryzacja i ocena stanu	Nadleśnictwo Bolesławiec, obręb Bolesławiec : 13-03-1-08-379-bx, 13-03-1-08-379-cx, 13-03-1-08-379-dx, 13-03-1-08-379-fx, 13-03-1-08-379-s (fragment), 13-03-1-08-379-z (fragment), 13-03-1-08-385-f, 13-03-1-08-385-g
	9190 Kwaśne dąbrowy (<i>Quercion robori-petraeae</i>)	Pełna inwentaryzacja i ocena stanu	Nadleśnictwo Węglińiec, obręb Osiecznica: 13-29-2-09-522-b

* Z uwagi na zmianę granic i numerów niektórych działek ewidencyjnych w obrębach ewidencyjnych: Zagórze Śląskie, gmina Walim i Żeliszaw, gmina Małomice, Zamawiający przekaże Wykonawcy po podpisaniu umowy dane GIS z lokalizacją wymienionych działek ewidencyjnych stanowiących obszar badań terenowych.

** W zarządzeniu Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 29 grudnia 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Dolnej Kwisy PLH020050 (Dz. Urz. Woj. Dol. z 2014 r. poz. 5475) wskazano działkę ewidencyjną nr 26 obręb Przejęśław, gmina Osiecznica. Z uwagi na zmianę granic niektórych działek ewidencyjnych badania należy wykonać w granicach działek ewidencyjnych nr 26 i 315 obręb Przejęśław, gmina Osiecznica.

II. Podstawa opracowania ekspertyz przyrodniczych

1. Ekspertyzy przyrodnicze należy sporządzić na podstawie:
 - 1) wyników badań terenowych przeprowadzonych przez Wykonawcę w zakresie i na terenie wskazanym w zarządzeniu w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla danego obszaru Natura 2000,
 - 2) dokumentacji planu zadań ochronnych dla danego obszaru Natura 2000,
 - 3) SDF dla danego obszaru Natura 2000, dostępnego na stronie internetowej Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska (<http://natura2000.gdos.gov.pl>),
 - 4) przewodników metodycznych siedlisk przyrodniczych opracowanych na potrzeby monitoringu gatunków zwierząt i siedlisk przyrodniczych PMS GIOŚ, dostępnych na stronie internetowej Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska (<http://siedliska.gios.gov.pl>).
2. Zakres prac należy wykonać zgodnie z:
 - 1) *rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 (Dz. U. Nr 34, poz. 186 ze zm.)* oraz odpowiednio:
 - a) *zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu z dnia 1 kwietnia 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Grodczyn i Homole koło Dusznik PLH020039 (Dz. Urz. Woj. Dol. z 2014 r. poz. 1688 i 4503 oraz z 2018 r. poz. 1048),*
 - b) *zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 29 grudnia 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Dolnej Kwisy PLH020050 (Dz. Urz. Woj. Dol. z 2014 r. poz. 5475),*
 - c) *zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu z dnia 13 czerwca 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Muszkowicki Las Bukowy PLH020068 (Dz. Urz. Woj. Dol. z 2014 r. poz. 2773 i z 2018 r. poz. 1049),*
 - d) *zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu z dnia 23 września 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Nietoperzy Gór Sowich PLH020071 (Dz. Urz. Woj. Dol. z 2014 r. poz. 3941 i z 2017 r. poz. 802),*
 - 2) innymi aktualnymi na dzień odbioru przedmiotu zamówienia aktami prawnymi dotyczącymi przedmiotu zamówienia.
3. W przypadku zmiany ww. aktów prawnych w trakcie realizacji umowy Wykonawca uwzględni te zmiany w wersji ostatecznej dokumentu.
4. Zamawiający przekaze Wykonawcy po podpisaniu umowy w wersji elektronicznej:
 - 1) zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla danego obszaru Natura 2000,
 - 2) dokumentację planu zadań ochronnych dla danego obszaru Natura 2000 wraz z danymi przestrzennymi,
 - 3) materiały o charakterze katastralnym powstałe na potrzeby Land Parcel Identification System,
 - 4) ortofotomapę pozyskaną z państwowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego (aktualność danych 2016-2018),

- 5) dane ewidencyjne pozyskane z poszczególnych Powiatowych Ośrodków Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej (działki ewidencyjne i użytki gruntowe).

III. Zakres prac terenowych

1. Pełna inwentaryzacja - dotyczy zadań, w ramach których należy przeprowadzić inwentaryzację w celu uzupełnienia stanu wiedzy o siedlisku przyrodniczym, potwierdzenia lub wykluczenia występowania siedliska przyrodniczego w obszarze, rozpoznania rozmieszczenia, wyszukiwania nowych stanowisk.
Wykonawca w ramach badań terenowych zobowiązany jest zinwentaryzować 100 % powierzchni stanowiących miejsca występowania lub potencjalne miejsca występowania siedlisk przyrodniczych w granicach terenu wskazanego w zarządzeniu w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla danego obszaru Natura 2000 jako obszar wdrażania działania ochronnego związanego z uzupełnieniem stanu wiedzy.
Prace terenowe należy prowadzić w terminach umożliwiającym identyfikację siedlisk przyrodniczych objętych ekspertyzą oraz określenie ich stanu ochrony.
2. Szczegółowa inwentaryzacja – dotyczy zadań, w ramach których zakres szczegółowości inwentaryzacji został doprecyzowany na podstawie zarządzeń w sprawie ustanowienia planów zadań ochronnych.
3. Ocena stanu ochrony – dotyczy wszystkich zadań.
Wykonawca przeprowadzi badania terenowe w celu dokonania oceny stanu ochrony przedmiotu ochrony (pełnej lub w zakresie wskazanego w zarządzeniu parametru / wskaźnika): wybór powierzchni badawczych i ich sugerowana wielkość, sposób wykonywania badań, termin wykonania badań, dodatkowe informacje i wytyczne (jeśli dotyczy) - zgodnie z metodyką PMŚ GIOŚ.

IV. Zakres opracowania raportu z prac terenowych

1. Opisanie metodyki prowadzonych badań zgodnej z metodyką PMŚ GIOŚ.
2. Wskazanie i opisanie lokalizacji siedlisk przyrodniczych w granicach terenu wskazanego w zarządzeniach w sprawie ustanowienia planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000 z uwzględnieniem:
 - 1) działek ewidencyjnych (wraz z podaniem obrębu ewidencyjnego i gminy), w obrębie których stwierdzono poszczególne płyty siedlisk przyrodniczych,
 - 2) współrzędnych w układzie współrzędnych płaskich prostokątnych PL-1992,
 - 3) powierzchni płyt siedlisk przyrodniczych w obszarze objętym ekspertyzą.Wykonawca przedstawi ww. informacje także w postaci cyfrowych warstw informacyjnych i wydruków map.
3. Opracowanie kart obserwacji siedlisk przyrodniczych na podstawie posiadanej wiedzy merytorycznej, dostępnych opracowań, w tym dokumentacji planu zadań ochronnych dla danego obszaru Natura 2000, zgromadzonych danych i informacji o konkretnych płytach siedlisk przyrodniczych oraz w oparciu o badania terenowe przeprowadzone w zakresie i w granicach terenu wskazanych w zarządzeniach w sprawie ustanowienia planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000, wypełnionych zgodnie ze wzorami przedstawionymi w podręcznikach metodycznych opracowanych w ramach PMŚ GIOŚ.
4. Podsumowanie wyników prac terenowych.

V. Zakres wypełniania Szablону

1. Informacja o przedmiotach ochrony objętych ekspertyzą.
Wykonawca przedstawi informacje na temat przedmiotów ochrony objętych ekspertyzą: krótką charakterystykę siedliska przyrodniczego, informacje o ogólnym stanie zachowania siedliska w sieci Natura 2000 i w obszarze Natura 2000, opis terenu, na jakim prowadzone były badania terenowe, i jego znaczenie dla siedliska. Wykonawca wskaże też podstawę i zakres sporządzenia ekspertyzy (zgodnie z zapisami zarządzenia w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 – np. „ocena zmian powierzchni siedliska 2330 w kierunku siedliska 4030 i ponowne określenie wielkości jego płatu”).
Wykonawca przedstawi ww. informacje na Szablonie (pkt 1 Szablону), który stanowi załącznik A do Opisu Przedmiotu Zamówienia.
2. Ocena stanu ochrony przedmiotów ochrony.
 - 1) Wykonawca przeprowadzi ocenę stanu przedmiotów ochrony – rzeczywistego i referencyjnego - na podstawie posiadanej wiedzy merytorycznej, dostępnych opracowań, w tym dokumentacji planu zadań ochronnych dla danego obszaru Natura 2000, zgromadzonych danych i informacji o konkretnych płatach siedliska w oparciu o badania terenowe, które zweryfikują i uzupełnią posiadaną wiedzę.
 - 2) Wykonawca dokona oceny stanu typów siedlisk przyrodniczych dla poszczególnych stanowisk, na których prowadzone były badania terenowe, a następnie określi ogólną ocenę stanu ochrony siedliska w obszarze Natura 2000 z uwzględnieniem ocen stanu dla pozostałych stanowisk w obszarze Natura 2000.
 - 3) Gdy występowanie danego siedliska przyrodniczego nie zostanie potwierdzone podczas badań terenowych oraz wykazany zostanie brak siedliska przyrodniczego w granicach całego obszaru Natura 2000 lub jego zanik spowodowany czynnikami antropogenicznymi, a także jeśli Wykonawca posiada nowsze i udokumentowane dane i informacje inne niż te zawarte w SDF-ie i dokumentacji planu zadań ochronnych obszaru Natura 2000 w odniesieniu do danego siedliska, dane te, w połączeniu z wynikami badań terenowych, mogą posłużyć do wyłączenia siedliska przyrodniczego z listy przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000. Propozycja wyłączenia siedliska przyrodniczego z listy przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000 musi zostać udokumentowana informacjami i danymi naukowymi, które potwierdzą, że popełniono błąd w SDF-ie w zakresie identyfikacji przedmiotów ochrony i ich oceny albo nastąpił zanik siedliska w wyniku procesów naturalnych niewynikających z faktu niepodejmowania działań ochronnych po 1 maja 2004 roku.
 - 4) Wykonawca przedstawi wszelkie dodatkowe informacje na temat siedlisk przyrodniczych oraz oceny ich stanu, wskaże przyczynę nadania ocen dla poszczególnych stanowisk.
Wykonawca przedstawi ww. informacje na Szablonie (pkt 2 i 2a Szablону) oraz w postaci cyfrowych warstw informacyjnych.
3. Zidentyfikowanie, opisanie i ocena zagrożeń istniejących i potencjalnych.
Wykonawca przeanalizuje zagrożenia dla siedliska przyrodniczego wskazane w zarządzeniu w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla danego obszaru Natura 2000, a jeśli znajdzie taką konieczność, zaproponuje ich zmianę, określi charakter zaproponowanych zagrożeń oraz ich wpływ na przedmioty ochrony, dokonując powiązania relacji przyczynowo - skutkowych ze wskaźnikami decydującymi o stanie ochrony siedliska przyrodniczego.

Zagrożenia należy ustalić poprzez podanie kodu zagrożenia i jego nazwy, zgodnie z *Listą referencyjną zagrożeń, presji i działań (Dyrekcja Generalna ds. Środowiska, Europejska Agencja Środowiska (EEA), ostatnia aktualizacja 12.04.2011)*, stanowiącą załącznik nr 5 do *Instrukcji wypełniania Standardowego Formularza Danych obszaru Natura 2000. Wersja 2012.1* dostępnej pod adresem <http://natura2000.gdos.gov.pl/wytyczne-i-poradniki>.

Wykonawca przedstawi ww. informacje na Szablonie (pkt 3 Szablону) oraz w postaci cyfrowych warstw informacyjnych i wydruków map.

4. Ustalenie celów działań ochronnych.

Wykonawca przeanalizuje cele działań ochronnych wskazane w zarządzeniu w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla danego obszaru Natura 2000, a jeśli zajdzie taka konieczność, zaproponuje ich zmianę.

Podczas ustalania celów działań ochronnych Wykonawca uwzględni:

- 1) konieczność utrzymania lub osiągnięcia właściwego (referencyjnego) stanu ochrony przedmiotów ochrony;
- 2) możliwość osiągnięcia celów działań ochronnych;
- 3) istniejące i potencjalne uwarunkowania (w tym społeczne i gospodarcze) oraz ograniczenia (w tym: techniczne, finansowe, organizacyjne, wynikające z braku wiedzy).

Wykonawca przedstawi ww. informacje na Szablonie (pkt 4 Szablону).

5. Ustalenie działań ochronnych, wynikających z ustalonych celów działań ochronnych.

Wykonawca przeanalizuje działania ochronne dla siedliska przyrodniczego wskazane w zarządzeniu w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla danego obszaru Natura 2000, a jeśli zajdzie taka konieczność, zaproponuje ich zmianę.

- 1) Wykonawca określi odpowiednie działania dotyczące ochrony czynnej oraz związane z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania w odniesieniu do przyjętych celów działań ochronnych dla poszczególnych przedmiotów ochrony, które mogą dotyczyć między innymi:
 - a) wykonania określonych, jednorazowych bądź powtarzalnych, działań ochrony czynnej, w tym działań obligatoryjnych i fakultatywnych (dla trwałych użytków zielonych);
 - b) wdrożenia modyfikacji w stosowanych metodach gospodarowania w siedliskach przyrodniczych;
 - c) utrzymania określonych metod gospodarowania w siedliskach przyrodniczych.

Zaproponowane działania ochronne:

- muszą być indywidualnie zaprojektowane i dostosowane do każdego płatu siedliska, jeśli wynika to ze specyfiki i zróżnicowania płatów;
 - stworzą standardowy pakiet działań ochronnych, który może być zastosowany do każdego płatu siedliska, gdy takie działania mogą być powielane i stosowane dla wielu płatów i służą celom ochrony;
 - polegają na określeniu ogólnych reguł i procedur gospodarowania (np. ogólnych reguł do stosowania w gospodarce rolnej, rybackiej) lub za pomocą mechanizmów o ogólnym zastosowaniu (np. pakietów rolnośrodowiskowych);
 - nie będą wykluczać możliwości korzystania ze środków pomocowych Unii Europejskiej.
- 2) Gdy występowanie danego siedliska przyrodniczego nie zostanie potwierdzone podczas badań terenowych oraz wykazany zostanie brak siedliska przyrodniczego w granicach całego obszaru Natura 2000 lub jego zanik w wyniku niepodejmowania

działań ochronnych po 1 maja 2004 roku, Wykonawca przeanalizuje możliwość odtworzenia tego siedliska oraz zaproponuje działania ochronne mające na celu odtworzenie tego przedmiotu ochrony.

- 3) Wykonawca określi działania w zakresie monitoringu stanu przedmiotów ochrony, w tym w szczególności monitoring odpowiednich parametrów i wskaźników stanu ochrony przedmiotów ochrony oraz monitoringu realizacji działań ochronnych. Wykonawca planując monitoring stanu będzie uwzględniał wskazania zawarte w metodyce PMŚ GIOŚ.

Wykonawca opisze zaproponowane działania ochronne w odniesieniu do stwierdzonych zagrożeń oraz wskazanych celów działań ochronnych.

Wykonawca przedstawi ww. informacje na Szablonie (pkt 5 Szablону) oraz w postaci cyfrowych warstw informacyjnych i wydruków map.

6. Przygotowanie propozycji projektu zmian SDF obszaru w zakresie przedmiotów ochrony objętych inwentaryzacją.

Wykonawca przeanalizuje aktualny SDF obszaru i przedstawi propozycję jego zmian w zakresie inwentaryzowanych siedlisk przyrodniczych, w tym zwłaszcza w zakresie:

- 1) weryfikacji przedmiotów ochrony;
- 2) aktualizacji oceny znaczenia przedmiotów ochrony (poprzez nadanie wartości A, B, C, D – zgodnych z instrukcją wypełniania SDF).

Wykonawca zweryfikuje dane zawarte w SDF-ie i opracuje projekt jego aktualizacji wraz z uzasadnieniem merytorycznym zgodnie z *Instrukcją wypełniania Standardowego Formularza Danych obszaru Natura 2000. Wersja 2012.1* dostępnej pod adresem <http://natura2000.gdos.gov.pl/wytyczne-i-poradniki>.

Gdy występowanie danego siedliska przyrodniczego nie zostanie potwierdzone podczas badań terenowych oraz wykazany zostanie brak siedliska przyrodniczego w granicach całego obszaru Natura 2000, a także jeśli Wykonawca posiada nowsze i udokumentowane dane i informacje inne niż te zawarte w SDF-ie i dokumentacji planu zadań ochronnych obszaru Natura 2000 w odniesieniu do danego siedliska, dane te, w połączeniu z wynikami badań terenowych, mogą posłużyć do wyłączenia siedliska przyrodniczego z listy przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000. Propozycja wyłączenia siedliska przyrodniczego z listy przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000 musi zostać udokumentowana informacjami i danymi naukowymi, które potwierdzą, że popełniono błąd w SDF-ie w zakresie identyfikacji przedmiotów ochrony i ich oceny albo nastąpił zanik siedliska w wyniku procesów naturalnych niewynikających z faktu niepodejmowania działań ochronnych po 1 maja 2004 roku.

Wykonawca przedstawi propozycję zmian SDF obszaru i jego granic na Szablonie (pkt 6 Szablону).

7. Zestawienie literatury wykorzystanej przy realizacji przedmiotu zamówienia.

VI. Forma opracowania ekspertyz

1. Ekspertyzę przyrodniczą w wersji papierowej - Szablon dokumentacji uzupełnienia stanu wiedzy, raport/raporty z prac terenowych - należy spiąć w sposób trwały, dopuszcza się bindowanie materiałów pod warunkiem nietworzenia dużych tomów utrudniających przeglądanie poszczególnych kart, poszczególne tomy należy czytelnie i w sposób trwały opisać na stronie frontowej oraz grzbiecie.
2. Ekspertyzę przyrodniczą w wersji elektronicznej - Szablon dokumentacji uzupełnienia stanu wiedzy, raport/raporty z prac terenowych, opracowane dane GIS, mapy

- tematyczne, dokumentację fotograficzną – należy przedłożyć na płycie/płytkach CD/DVD i dostarczyć w indywidualnych kopertach na płyty CD/DVD opisanych w sposób trwały na opakowaniu oraz bezpośrednio na płycie (podając nazwę obszaru, typ ekspertyzy, datę nagrania).
3. Dane GIS należy opracować zgodnie z wytycznymi zawartymi w *Standardzie wektorowych danych przestrzennych Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska na potrzeby gromadzenia informacji o rozmieszczeniu chronionych gatunków, ich siedlisk oraz siedlisk przyrodniczych*, zwanym dalej „Standardem” oraz *Adaptacji Standardu wektorowych danych przestrzennych Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska na potrzeby gromadzenia informacji o rozmieszczeniu chronionych gatunków, ich siedlisk oraz siedlisk przyrodniczych (Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska we Wrocławiu, 2019)*, zwanej dalej „Adaptacją”, stanowiącymi odpowiednio załącznik B i załącznik C do Opisu Przedmiotu Zamówienia. Informacje opisujące strukturę przekazanych danych (klas obiektów) nieopisanych w Standardzie lub Adaptacji lub które zostały uzupełnione o dodatkowe atrybuty, niewskazane w Standardzie lub Adaptacji należy zapisać w formacie .doc lub .docx oraz .pdf. Dokumentacja opisowa zbiorów danych musi być zgodna ze Standardem i Adaptacją. Informacje przestrzenne mają posiadać tzw. metadane zgodne z dyrektywą INSPIRE <http://www.inspire-geoportal.eu/InspireEditor/>. Do metadanych należą informacje m.in. o źródle danych, aktualności, właścicielu, organie referencyjnym itp.
 4. Mapy należy sporządzić jedynie w wersji elektronicznej. Mapy należy sporządzić na podkładzie mapowym udostępnionym przez Zamawiającego.
 5. Fotografie: nie mniej niż pięć fotografii dla każdego przedmiotu ochrony (zdjęcie siedliska przyrodniczego, zdjęcie przedstawiające zagrożenie istniejące dla danego siedliska) objętego inwentaryzacją w wersji cyfrowej o rozdzielczości minimum 1024 pikseli na dłuższym boku. Nazwa pliku winna jednoznacznie określać nazwę fotografowanego obiektu, obszar Natura 2000 i nazwisko autora, zgodnie ze wzorem: *id_zdjęcia_nazwa_obiektu_nazwa_obszaru_Natura_2000_autor*. Wraz z dokumentacją fotograficzną należy przedłożyć zestawienie fotografii w pliku tekstowym, zawierającym następujące informacje: id zdjęcia, nazwę fotografowanego obiektu, lokalizację wykonania zdjęcia (miejsce i nazwa obszaru Natura 2000), guid siedliska przyrodniczego, datę wykonania zdjęcia, nazwisko autora zdjęcia.
 6. Format plików: pliki tekstowe w formatach: .doc lub .docx oraz .pdf, wydruki map i obrazowania graficzne w formacie .jpg oraz .pdf, cyfrowe warstwy informacyjne w plikach ESRI shapefile (.shp, .shx, .dbf, .prj), fotografie w formacie .jpg lub .tiff.
 7. Wszystkie materiały i opracowania w tym płyty CD/DVD muszą być oznakowane logotypami Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko, Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska, Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska we Wrocławiu, Unii Europejskiej, zgodnie ze wzorcami przekazanymi przez Zamawiającego po podpisaniu umowy.
 8. Na stronie tytułowej Wykonawca umieszcza informację: „Praca została wykonana na zlecenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu w ramach umowy nr z dnia r.”
 9. Wykonawca wraz z ostateczną wersją materiałów prześle Zamawiającemu wszelkie materiały uzyskane od Zamawiającego na potrzeby opracowania ekspertyzy (materiały te nie mogą być wykorzystywane do żadnych innych celów poza określonymi w zleceniu).

VII. Organizacja i zakres prac terenowych

1. Zamawiający nie przewiduje możliwości zakupu od Wykonawcy lub innych podmiotów wyników badań opracowanych przed dniem podpisania umowy.
2. Wykonawca będzie przestrzegał założeń metodyki prac terenowych mających na celu uzupełnienie wiedzy o występowaniu siedlisk przyrodniczych oraz stanie ich ochrony.
3. Wykonawca we własnym zakresie uzyska zgody i pozwolenia wymagane przepisami obowiązującego prawa.
4. Koszty dojazdu pokrywa Wykonawca.

VIII. Warunki kontroli i odbioru danej części prac oraz odbioru końcowego

1. Wyniki inwentaryzacji i oceny siedlisk przyrodniczych zostaną przyjęte przez Zamawiającego pod warunkiem:
 - dostarczenia Zamawiającemu kompletu wymaganej na danym etapie dokumentacji;
 - dostarczenia kompletu wymaganych fotografii (plików cyfrowych);
 - dostarczenia Zamawiającemu bazy GIS – dotyczy odbioru końcowego;
 - kompletności przekazanych materiałów.
2. Opracowanie uznane zostanie za wadliwe, jeśli stwierdzono:
 - niespójność danych (np. inna godzina, inny dzień, inne siedlisko / szczegóły siedliska opisane w formularzu, inne na zdjęciu itp.);
 - nieprawidłowości w wykonaniu prac / pomiarów dotyczących ponad 10 % płatów siedlisk przyrodniczych lub ponad 10 % transektów;
 - nieprawidłowości w dokumentacji fotograficznej;
 - nieprawidłowości w dokumentacji terenowej;
 - braki w dokumentacji dotyczącej oceny siedlisk;
 - brak lub pominięcie w pracach terenowych płatów siedlisk przyrodniczych (tych dla których jest to celowe), wykazanych w poprzednich opracowaniach bez komentarza.
3. Nieprawidłowości wykonania prac:
 - brak fotografii;
 - stwierdzenie manipulacji w plikach zdjęciowych lub usunięcie danych EXIF;
 - stwierdzenie wykonania prac w nieprawidłowych terminach.
4. Przy wykonywaniu zdjęć należy zwracać uwagę na prawidłowe ustawienie daty i godziny. Rozbieżność w czasie pracy tych urządzeń może być uznana przez Zamawiającego za wadę dokumentacji.
5. Odbioru dokonują przedstawiciele Zamawiającego w obecności co najmniej jednego przedstawiciela Wykonawcy. Odbiór potwierdzany jest protokołem odbioru. Protokół odbioru sporządza się w pięciu egzemplarzach, jeden dla Wykonawcy, cztery dla Zamawiającego.